

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
virðislønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Sleyg og ballað orð

Nógv misskilja hatta við talufrælsinum. Tey halda, at talufrælsi er at tosa so nógv sum gjørligt, uttan at siga nakað, sum vert er at tosa um ella lurta eftir.

Onnur halda, at fremsta dygd hjá talufrælsinum er at spilla onnur út og sleyga um tey.

Og so eru nøkur fá, sum hava fatað, at talufrælsið skal brúkast til at finnast at, avdúka og helst eisini koma við øðrum loysnum enn teimum, sum eru. Hetta gloyma tó tey nógvu.

Talufrælsið er stórt, siga tey. Hornasteinurin, tann eini, í fólkaræðinum. Hitt hornagrótið, sum eisini er friðað, eru ymisk onnur frælsi.

Talufrælsi er óført at hava, so vit kunnu spilla hvønn annan og onnur út. Talufrælsið verður fyrst og fremst brúkt til tað. Og til at arga tey, sum hava aðrar gudar, hóast tey eru líka frelst sum tey frelstu her hjá okkum. Munur er á gudum og trúgv.

Frælsið verður eisini brúkt til spilla tey út, sum ikki hava hatta hálovaða fólkaræðið sum vit hava. Hjá teimum stendur

ikki væl til.

Teirra leiðarar eru reyvarhol.

Hjá okkum stendur væl til, eingin grenjar, eingin krevur, uttan børnini, tey duga ikki annað, annars eru øll nøgd. Ti hvagar skulu annars allar milliardinarnar koma, um vit koma reyvandi við øllum okkara annars rímligu krøvum? Vit vilja ikki hava milliardinarnar úr Danmark. Eingin vil gjalda meira. Tvørturímóti so er alt longu alt ov dyrt. Óført, at eingin krevur.

Feysbukkan er háborgin hjá talufrælsinum, trækogslipfrælsinum. Har kunnu øll skræða seg, tí øll eru har, uttan nakrir fáir drumbar, sum onga meining hava kortini mitt í øllum meiningunum og tí eru meiningarleysir.

Talufrælsið er stórt. Løgið, at so nógv siga so lítið ella næstan einki. Hvi tey ikki brúka talufrælsið og brúka kjaft.

Kvinnur brúka tað, tær tosa, snakka nógv og jabba nógv meira.

Tviburin hjá talufrælsinum er skrivifrælsið. Men tá stendur verri til, tí fólk tora ikki at kalla ein spaka fyri haka við skrivaðum orðum. Nógv ræðast ðini og yini.

Fólk tora ikki rættiliga at skriva tað, sum tey veruliga ætla sær at siga.

Tá fundur er ella okkurt annað tiltak, sum fólk skulu lokkast til, annars koma tey ikki, verður skrivað í innkallingini, at okkurt leksandi verður til góman og ábit (sum er

morgunmatur), hóast fundurin er um kvøldið. Álvaratos, hví skulu fólk gita, hvat verður til góman? Í staðin fyri at skriva sum tað er, snapsur og øl vera at fáa.

Skrivaða málið er fult av slíkari uttanumskrivning. Fólk tora ikki at brúka frælsið, tey hava, og skriva sum tað er.

Júst sum í londunum, har skrivi-frælsi er forboðið. Har balla tey, sum finnast at teimum ráðandi til dømis, orðini inn fyri at kunna siga tað, sum tey ætla sær at siga.

Tað gera tey fyri at sleppa snikka-leys gjøgnum ritskoðanina. Hjá okkum er eingin sensurur. Kortini balla vit boðskapin inn í løgnum orðum og óskiljandi vendingum. Uttan iva hava danskarar skyldina.

Nógv orð, men, sum væntað bleiv eingin breið semja um fiskivinnu-nýskipanina.

Tað er ikki heilt rætt. Breið semja er um ikki at hava nakra breiða semju. Tað er breitt og høgt.

Sum eg alla tíðina havi sagt og skrivað bart út. Í desember verður galdandi fiskivinnuskipan, sum ikki er nýggj, verri enn so, longd óbroytt.

Hon verður fiskivinnunýskipanin. Hon verður í øllum førum nýggj í 2018.

Og hon kann ikki vera so ring hóast alt, tá ikki ber til at broyta hana.

Vit eru so fá í Føroyum, at illa ber til at krevja breiðar semjur.

Ti hava vit ongar breiðar semjur.

Ein av seks teim bestu tænarunum í kongaríkinum er í Havn

John Mikkelsen, tænarí á matstovuni Árstova í Havn, er ein av seks tænarum í kongaríkinum, sum er prenominaður í flokkinum Ársins Tænarí 2017 av redaktiónini á "Den Danske Spiseguide". Í Juni mánað verður endaliga tilnevningin, og tá verða tað trýggir út av seks, sum kappast um heiðurin Ársins Tænarí.

Bent Christensen frá "Den Danske Spiseguide" sigur, at heiðurin er eitt herðaklapp til professionella tænanar, sum ger eitt frálíkt avrik á nógvum háttir.

– Tænarin er ein sokallaður viti, sum varpar ljós á tænaupplivingina á eini matstovu. Tá vit síggja at ein persónur uppfyllir hendan leiklutin, sum fyrmynd í longri tíðarskeið – helst yvir fleiri ár – so er tað áhugavert, tí tænaarbeiði er ofta óstáð og útskipting fer javnan fram, sigur Bent Christensen.

– Tað er ikki bert ein spurningur um at seta tallerkarnar á borðið. Tænarin skal eisni veita eina heildaruppliving og tænastr.

Hetta er torført, tí hann skal taka tørvin hjá hvørjum einstaka gesti til eftirtektar. Summir gestir vilja

tosa væl og virðiliga um rættir og vín, meðan aðrir gestir vil hava ta stuttu frágreiðingina. Hetta

skal tænarin duga at lesa av, tá gesturin vitjar. Tað er ógjørligt fyri ein nýggjan tæna, men hevur

hann royndir og egnan stíl, so verður man tað, sum "Den Danske Spiseguide" kallar ein profilur á økinum, sigur Bent Christensen.

– Vit halda at John Mikkelsen lýkur hesar treytirnar, og tí hava vit valt at varpa ljós á hann, sigur Bent Christensen.

– Vit halda eyga við framgongdini hjá teimum tilnevndu næsta hálva árið. Í Juni velja vit tey endaliga tilnevndu. Tað er ongin formell vegleiðing fyri, hvussu man tryggjar sær pláss á endaliga listanum, men fyri at vera við í endaligu tilnevningini, so skal man kunna halda á á sama hátt sum nú, og kann man gera tað enn betri, so hjálpir tað eisni, sigur hann.

– Fyri ein tæna hevur heiðurin, og sjálvsagt at verða endaligi vinnarin, nógv at siga fyri persónliga fyri yrkisleiðina hjá, og tað at skapa sær eitt navn.

Bent Christensen sigur at tey halda vakið eyga við tænarum í Føroyum, og vitja eisni við jøvnum millumbili.